

حضرت آیت‌الله جنّتی «دام عزّه»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم؛

با عنایت به نامهٔ مجلس محترم شورای اسلامی تحت شمارهٔ ۱۰/۹۶۶۴۰/د مورخ ۱۳۸۶/۶/۳۱، موضوع «لایحه مدیریت خدمات کشوری» نتایج بررسی در دو بخش شکلی و ماهوی جهت استحضار، تقدیم می‌گردد.

بخش اول: شکلی

۱- به موجب تبصرهٔ (۱) از مادهٔ (۱۸۶) آیین‌نامه داخلی مجلس، ناظر بر مادهٔ (۱۳۵) آیین‌نامه مزبور، از این حیث که پیشنهاد اصلاحی راجع به لایحه فقط به امضاء ریاست محترم جمهوری رسیده و فاقد امضاء وزیر یا وزراء مربوطه می‌باشد، واجد اشکال بوده، مضافاً اینکه پیشنهاد اصلاحی مزبور، منطبق با وصف «لایحه» در اصل ۷۴ قانون اساسی نمی‌باشد، علاوه بر آن چنین اختیاری در اصول ۱۱۳ لغایت ۱۴۲ ذیل فصل نهم از قانون اساسی، موضوع اختیارات ریاست جمهوری، برای مقام مزبور ملحوظ نشده است.

۲- به موجب مادهٔ (۱۸۷) آیین‌نامه داخلی مجلس، از این حیث که لایحهٔ خدمات، علی‌رغم طی مراحل قانونی، به جای ارسال به مجمع تشخیص، مجدداً در مجلس طرح و به شورای نگهبان فرستاده شده است، به نظر می‌رسد ضمن مغایرت با مادهٔ (۱۸۷) مزبور، در تعارض با اصل ۱۱۲ قانون اساسی باشد.

بخش دوم: ماهوی

۱- صدر مادهٔ (۱۲۹) الحاقی، از این حیث که مقدار سهامی که قابلیت عرضه در بورس را داشته باشد، آیا تکافوی مطالبات کارمندان و بازنشستگان را می‌نماید یا خیر؟ نامشخص است، به عبارت دیگر، چنانچه در طی مدت اجرای آزمایشی قانون، مطالبات کارمندان و بازنشستگان مثلاً بالغ بر یکصد میلیارد تومان گردد ولی میزان سهام قابل عرضه در بورس در همین مدت، هشتاد میلیارد تومان باشد، نحوهٔ تأمین بیست میلیارد تومان مابه‌التفاوت معلوم نیست. بنابراین صدر ماده نوعی احاله به

مجهول است که اندراج چنین شرط مجهول در قانون، موجب غرر و متضمن اضرار به کارکنان و بازنشستگان به عنوان بستانکاران است و این امر مغایر با اصل ۴۰ قانون اساسی و بند ۵ از اصل ۴۳ همین قانون می‌باشد.

۲- مضافاً اینکه، صدر ماده (۱۲۹) الحاقی، از این حیث که سهام بنگاه‌های گوناگون اقتصادی قابل عرضه در بورس به خاطر ریسک و مخاطره‌آمیز بودن معاملات بورسی، نه به لحاظ قیمت و نه به لحاظ برخوردار شدن از میزان ارزش افزوده در بازار، دارای ارزش یکسان نمی‌باشد و با وصف فوق، مشخص نیست سهم یا سهام چه بنگاه یا بنگاههایی به چه اشخاص از کارکنان و بازنشستگان واگذار خواهد شد، به لحاظ مجهول بودن و مشخص نبودن معیارهای واگذاری در ماده (۱۲۹) الحاقی، موجب تبعیض ناروا و مغایر با بند (۹) از اصل سوم قانون اساسی خواهد شد.

۳- ذیل ماده (۱۲۹) الحاقی در خصوص اعمال پلکانی افزایش سنواتی، چنانچه لایحه قابلیت اجرا در سال ۱۳۸۶ را داشته باشد، چون چنین امری در بودجه سال ۱۳۸۶ پیش‌بینی نشده، بلامحل بوده و با توجه به سالانه بودن قانون بودجه، مغایر با اصل ۵۲ قانون اساسی می‌باشد.

۴- از این حیث که مواد متضمن بار مالی در لایحه دولت که مورد ایراد شورای محترم نگهبان قرار گرفته به این معنی است که در صورت تصویب لایحه، دیونی بر عهده دولت مستقر می‌گردد که مکلف به پرداخت آن به صورت وجه نقد می‌باشد و از این جهت که سهام واگذاری در بورس، عرفاً پرداخت وجه نقد تلقی نمی‌شود لذا تعهد دولت به تأمین اعتبار بار مالی لایحه از طریق عرضه سهام در بورس، پرداخت به مفهومی که عرفاً به ذهن متبادر می‌گردد محسوب نشده و این نوع پرداخت به نظر مغایر با اهداف قانونگذار و در تعارض با اصل ۵۳ قانون اساسی می‌باشد.

۵- با قطع نظر از مراتب فوق، چنانچه ماده (۱۲۹) الحاقی رافع ایرادات شورای محترم نگهبان باشد، چون ایرادات شورا مشتمل بر ۱۲ بند بوده و بخشی از ایرادات از جمله بندهای ۱، ۲، ۶، ۸، ۹ و ۱۱ منصرف از ایرادات مشمول اصل ۷۵ قانون اساسی می‌باشد، لذا ایرادات مندرج در بندهای فوق، کماکان به قوت خود باقی است.^{۰۰۰۰}

با اعتذار از اطالة کلام

قربانعلی مهري

قائم مقام مرکز تحقیقات